

ROMANIA LITERARA

APARE O DATĂ PE LUNĂ

NOA DIRECTIUNE LITERARA

Cu numărul de astăzi, sau mai bine zis cu numărul viitor, Revista „*România Literară*“ trece într'o eră cu totul nouă:

Precum veți vedea pe coperta revistei, cu numărul de față s'a săvârșit contopirea revistelor „*Recreațiunii Literare*“ și „*România Literară*“.

După contopire s'a optat pentru menținerea titlului revista „*România Literară*“, fiind-ă este cu desăvârșire potrivit pentru scopul literar pe care 'l va reprezenta noa direcțiune a revistei.

Revista „*Recreațiunii Literare*“ fusese un modest drapel, împrejurul căruia afară de nume literare ca Carol Scrob, Matilda Poni, Colonel G. Boténu, și dăduseră întâlnire un grup de tineri d'abia cunoscuți astăzi, dar plini de talent și de nobile aspirațiuni.

D. Demetru Demetrescu, capul revistei „*Recreațiunii Literare*“, un tânăru însușit de înflăcărarea sfântă a talentului poetic, luptase un an întreg contra nepăsării și lipsei de încurajare, cu cari se primesc revistele literare la noi în țară. Desilusionat însă la sfârșit, se hotări a face contopirea cu revista „*România Literară*“.

Revista „*România Literară*“ are o existență neîntreruptă de VII ani. Fu fondată la 1881 sub modestul titlu de „*Foaia Română*“, de către D. Ed. Adamski, un tânăru plin de hotărâre și de acțiune, și unul din din acei emigranți poloni, cari după căderea patriei lor s'a revărsat în lumea întreagă. La 1883 revista și luă îndrăznețul titlu de „*România Literară*“, pe care dacă nu l'a glorificat în tot d'cauna prin „*putința*“, cel puțin l'a susținut prin dorința și speranța nestrămutată a fondatorului ei.

Cu toate acestea putem socoti că un merit pentru revista „România Literară”, împrejurarea că a servit debutul multor tinere talente, cari mai târziu s'au impus opiniei publice, precum d. e. D-nu Dumitru Stăncescu, și alții.

Contopirea ambelor reviste, odată săvârșită, colaboratorii lor opinară d'a pune revista „România Literară” sub conducerea unor persoane reprezentând o școală literară, care să poată împingea revistei o direcțiune și un scop literar.

S'a oferit direcțiunea d-lui Alexandru Macedonski, una din fazele literaturii românești, care a însuflețit literatura noastră contemporană de la 1866 încôace; și, care este unicul continuator a acelei poezii dulci și armonioase a primei noastre epoci literare.

D-nu Macedonski a bine voit a răspunde la apelul tinerilor redactori primind d'a se pune, împreună cu D-nu Bonifaciu Florescu, în capul tinerei mișcări literare. D-sa, va lua deci, direcțiunea cu începerea numărului viitor.

Trebuie să insist asupra faptului pe care l'am menționat în treacăt: adică că începând cu numărul viitor, Revista „România Literară” va deveni organul unei mișcări literare.

D. Macedonski, este astăzi unicul și demnul reprezentant al poeziei naționale românești.

Intocmai precum Lessing a reprezentat renașterea poeziei naționale a germanilor; tot astfel, noi românii, nu putem vedea astăzi în D-nul Macedonski, de cât pe reprezentantul și pe continuatorul acelei poezii firești a românului, creată de Heiliade și Bolintineanu, sub influența bine făcătoare a școlii franceze.

Prin chemarea autorului lui „23 Decembrie” la Direcțiunea „României Literare” s'a făcut apel la „reprezentantul poeziei firești a românismului”, s'a apelat la reînălțarea școlii franceze în poezia noastră.

Doresc să nu se înșele nimeni asupra simțimentelor tinerilor de inimă și de talent, cari se vor grupa împrejurul D-lui Macedonski. Ei, au chemat în cunoștiință de cauză, plini de entuziasm, pe reprezentantul unei mișcări pe depositarul unei idei, al unei teorii literare.

„Macedonski nu este mort!”

Macedonski, va trăi și va reapare mai strălucitor de cât ori când, pe orizontul literelor române. Tinerimea românească resimte că este timpul suprem, ca *ideia românismului*, să reia posesiune de simțimentele noastre, să revendice stăpânirea poeziei naționale.

Repet: este timpul suprem, momentul hotărîtor!..

Importațiunea străină de *frase greoie, de versuri metafizice, de rime fără armonie și fără farmec poetic*, au spulberat aproape cu totul simțul estetic, gustul și educațiunea literară a popoului român. Școala germană, rău înțeleasă, și copiată numai în defectele ei, apasă ca o negură tomnatică asupra liberei desfășurări a intelectualității române! |

Tinerii de talent și de inimă, acești înaintea mergători ai renașterii naționale românești, au înțeles că este timpul a respinge primejdia unor imitațiuni caraghioase, spre a *reînălța în D. Macedonski*, farmecul, armonia și bunul gust a lirismului român.

Constantin Crișian

ALTA LUME

Doamne! n'ai putea preface
 Vechea noastră omenire
 Iar în lutul și nimicul
 Ca 'nainte de zidire?

Și în urmă, de odată,
 Cu puternicu 'ți cuvânt,
 Să ridici o lume nouă,
 Din acel imens mormânt!

Să faci alt-fel de ființe,
 Să aprinzi alte scântei,
 Altă vieață, alte daruri,
 Și... Să nu mai faci femei!

Carol Scrob

Urlați 1887.

Leacuri de fericire

Cându se pune cine-va să scrie despre leacuri de fericire, trebuie să le fi căutat multă în inima și 'n sufletu rumânimi, să-le cunoască-pășurile, apucăturile bune și rele, *să fie bună la inimă și la Dumnezeu* și să fi cugetatū adînc la cea ce pune pe hîrtie. Sînt *leacuri de urît, fermece de dragoste; dăscăntece de mușcătură, de mursicătură, de sperisciuine, de abubă, de boala rea; de ce să nu fie leacuri și de fericire?*

În principiū, român ori romăncă, doritorî să fie deplin mulțumiți, adică cît se poate de fericiți, după stare și putere, se cade a se predomeni, adică în toată vremea să-și stăpînescă sufletu și corpu; dorințele, simțirile, plăcerile, suferințele și aplecările rele și 'nfrînându-se de or ce necumpătare, să n'alunece din calea cinstei și a dreptății.

Noi am găsit următoarele leacuri; știu că sînt uitat și prigonit de mulți d'ai noștri, dar tot cuget la fericirea ălor de un sînge cu mine, probând întulor că nici o amărăciune ome-nească nu se prinde de mine și cine mi-a făcut rău nu s'a ales ca prafu de el, a sfîrșit crunt. Zicătoarea spune: „pe mine căinele care m'a lătrat, a turbat“. Eacă-le:

Apără-ți bine zilnic sănătatea de or ce vătămare și aruncă, dă pentru păstrarea ei a din urmă lăscăle, pentru că numai adevărat sănătos simte fericirea, pe cîndu bolnăviciosu de suflet și de corp, e 'n toată bună vremea cuțirica 'n sîn, c'o muri. Supti de griji, de dorințe deșarte, de mărire și de înavuțire

repede pe or ce cale, tot găinează, clocesc mereu par' ea, le trece timpul și viața în dogoreala boalelor sufletești și 'n plauri și mor topiți de nefericire, otrăviți de nălucirea vecinicilor suferințe, ce-l încolăceau ca iedera pe copaci, ca șarpele pe pictorul vitelului.

Ca să nu-ți prinzi inimici ori inimice defăimători, pe artă-ți pașnică cu lumea și dă-i tu bună ziua 'ntâi, însă ferești te, într'una, ca de moarte, de adunarea statornică, de cunoștința, de ~~amiciția oamenilor de nimic~~: înădrea lor te 'ndeamnă la rele, te 'nping pe furia și cu scop la nenorociri, te 'ncurcă cu vorbe dulci, late și frumoase, ca să fii ca dinșii și așa 'ți pricinuesc zile amare și negre că toată viața nici nu simți, nici nu vezi fericirea cu ochi.

Iar ca să nu mori de urât, în mijlocul frumuseților naturii și al virtuților omenești, adună-te nu cu zece amici și rude mincinoase, nestatornice și pismătarite pe bunurile sufletului tău, ci cu 4—5 amici ori rude bune ce ți s'or părea cu timpul mai cum se cade. Intre voi ajutați-vă și faceți-vă bine unu altuia; învață-te a te sfătui la trebuință cu cuvinte îmbucurătoare și îndreptează-i din greșeli, pe departe, pentru că omu căzut își iubește viciile mai cu foc ca p'o iubită fecioară și-l doare rău, când vrei să-l desberți repede de dânsa; iubește-i frățeste, și fii toată ceată voastră amioasă de caracter: așa simți că viața e dulce, așa pre'ntîmpini sinuciderea capului și a sufletului și nu te 'neacă nici odată nădufu amărăciunii vieții.

Fii cu lumea (om fără femei) de 'naltă omenie. Pune mai pe sus ca ori ce bun creșterea și cinstea. În purtare și în fapte, ține-ți cuvânt. Sprijinește iu lipsă-le pe ai tăi, defăimați de gurele rele, luptă nu pentru desbinarea ci pentru 'nfrățirea, unirea și dragostea curată, a semenilor și semenelor tale, mulțumește-te cu plăcere de ce-ți trimite soarta și ri drept țintă de-a 'nainta încetinel și trainic; gonește din minte, din suflet, din inimă, ori ce durere și uemulțumire, până să nu prindă rădăcini în ființa ta și pe nesimțite vei ajunge a fi fericit, fără să știi când și cum. Nu uita nici mort ale mai strălucite sfaturi ale nemuritorului Pestaloți: „fii înțelept și așteaptă, căci

ceasu vine singur, 2) pricina tuturilor nenorocirilor omenești e neștiința „ignoranția”. Bătrânu filosof Seneca spuse: adevărații nefericiți sînt fericiți, adică sêracii fără viții, fără nelegiuiri, cu purtare bună, crezându-se nenorociți, ei sînt fericiți.

Când te-a supărat lumea, lucrurile, vîștuitoarele, ori când felu muncii, meseriei tale, nu 'ți merge pe plac, fii domol, înțelept și taci sau pleacă de te culcă. Cât de cu minte să fie românu ori românca, greșesc mult d'or mișca, d'or vorbi ceva în mânie. Deci cine des se mîhnește și nu dă să scape tot d'una de neliniște, își întristează de geaba sufletu și trupu și i se uraște cu așa viață, socotindu-se nefericiți.

Nu rămni nici odată la nimic al altuia, fie acel nimic ființe ori lucruri. Scîlpirea banului, a măririi, a mândriei (lucsului), sînt vecinice momii pentru capetele usurele și deșarte, ce sînt hotărîte de soartă a tot pofti la mai mult și a nu vedea ce au și cât au: nemulțumiți!

Fii foarte cinstit cu fata și cu nevasta cum se cade ale altuia, dacă 'ți place și vorești ca și lumea să se poarte frumos cu nevasta și cu fata ta. Aduți aminte în tot minutu că întâmplarea e vînzătoare (trădătoare) și slabă de gură: nu poate ține 'n ea tainele și minunile nimului.

Lățește, întinde, răspîndește, când trăești, vorba că mișeliile omoară fericirea omului și a femeii, și că s'o aibă tot omu, e dator să'și caute de pacea sufletului, lucrînd cinstit și de al mai scump dar și a mai trainică avere: sănătatea trupească și sufletească, unde se 'ncuibă zarea de fericire ori ființa ei.

A mai vechie talpă a *Lumei* (a Universului) e Dumnezeu; a mai bătrână temelie a româniei e *țeranu*. Multele lui amaruri, zile negre, scăderea și căderea, prăpăstiile în care scăpăta ziua și noaptea *perechea satului*, îi vin de la părăsirea ei de multă lume luminată, avută, mulțumită dar *sgărcită*, din orașe. Deci toată dimineața să ne gîndim și la noi ce să facem, ce să dregem, ca să ajungem fericiți, dar să nu uităm a ajuta și a ușura cu ce putem—calea fratelui și serei noastre, gemeni de la țară, pe ceafa cărora s'a grămădit ciucure mai toate bles-

temățiile și nefericirile. Inimă de piatră s'aibă mulțumit și tot se pălește floarea fericirii, văzându-se trăind în mijlocu cărdurilor de golani și de nenorociți.

Vrea cu tot din adinsu româncea și românețuța să fie ade-vărat sănătoase fericite și mintoase? Sînt hotărîte? E lesne și prea ușurel lucru, când e viață statornică. 1) Să ție minte că dînsele din născare sînt aplecate la multe gusturi și gândiri, la numeroase fapte, la sumă de dorințe, la plăceri ne numărate: toate peritoare și sburdalnice; prin urmare, întēia măsură ce o vor lua, e să se ție bine, să se stăpâniască sdravên, a nu pune 'n lucrare iute mijloacele rele, ca s'ajungă la 'mplinirea tutu-ror acestora ci s'amâne lucru pênă ce înțelepciunea, onoarea caracteru și timpu, le-o 'nvēta pe care trebuie să le facă și ce se cade să nu facă. Imbuldire gândurilor ușurele, poftelor deșarte, plăcerilor costisitoare, năvălescu peste mintea lor adesea crudă și plăpândă, le umple inima și sufletu și dacă femeia e ușurică, necinstită și svăpăiată, îndată făptue ce-a pălmuit și se poate 'ntâmpla ca 'ntru'n ceas rēu, dintr'o faptă urită, se rămāie nenorocită în ochi săi și ai lumi, umilită și prostită; dar dacă are creștere sănătoasă și minte coaptă, se domolește, ascultă de glas eugetului, nu făptuește ce o 'ndeamnă ușurința minți, rămāie 'n lume cu fața curată, e lăudată și încet încet, ajunge poate la culmea fericiri. 2) Să se ferească de fetele și de nevestele a lor care pun mîncarea scumpă, hainele, averea petrecherile mai pe sus de cinste, de caracter, de datorie și de 'ntelepciune și care duc o viață mai întinsă și mai sgomotoasă de cât îngădne starea și puterea lor. Fiind-că, de-ar putea pētrunde adânc, să vadă cu ochi și să simță cu sufletu lor ne pătat, cu câte umilinte, cu câte nelegiuri și nenorociri și hrăpire își fac acele pristosinte, fetele și femeile dēochiate, s'ar întoarce mulțumite, în căscioara lor, lângă părinți și soții lor, la simplitatea traiului și s'ar entremura lunī și ani întregi, cându și ar aminti ce-au vădut la dēstrămatele orașelor și satelor. 3) Să nu fie lacome dē nimic, nici-odată: nici d'a primi dîmbetile furișe ale crailor înșelători, nici d'a momi pe bărbați altora, nici daruri, ce ar supēra eugetu și cinstea lor și

a părinților lor nici d'a se înavuți cu pierderea avuții creditorilor dânselor. Mai repet : nu luați ađi iubit, bărbatu alteia fiind-că două adevăruri mari, neperitoare, pline de răsunare, ce vecinic se 'mplinescū v'e s'a 'mpotriva, mâine și când eu gând nu gândiți v'e pomeniți cu ele 'n față : a. toate ți vin la cap, cu timp și b. nu face că ți se face 4) Ca rumâncea și rumâncuța să fie drăguțe, cinste de lume din inimă nu din gură, mature, bune și 'nțelepte, și ca să facă fala rumânil, — fie 'nstărité, fie sărace ; fie de sus fie de jos ; fie de la munte, fie din baltă ; e neapărată trebuință să le 'nvețe și să se 'nvețe de mic cu tot felu de lucru, de muncă, potrivit puteri lor, precum fac toate fetele și femeile cinstite din țerile înaintate ; să li se spue, că dacă Dumneđu lucreađă mereu, în tot minutu, de miș de veacuri, omu și femeia lor ca să se trândăviască 'n lene ; că precum Dumnezeū, murind, la ce se pricepe, face numai minuni mari și 'neperitoare, așa și dânsese ar face din copilași, oameni nemuritori, din lucruri ne 'nsuflețite lucruri strălucite și dăinuitoare, chiar după moartea lor. Ingrjiirea casei, rânduiala slujilor creșterea pruncilor, cusutul hainelor, făcutu pălăriilor, al priminelilor, gătitu mănăcri, vegherea și dereticatu caselor, citirea deasă ca să se lumineđu și să și învărtoșiască creșterea, ar încuraja-o să lucređu trainic, înalt și artistic, adăogând mai mult la fericirea lor și a nații și din timp în timp, în răpaos, petrecând și veselindu-se, numai în adunări alese și oneste. A mai mare vorbă despre perechea omenească a fost ăisă de nemuritoru american B. Franklin : femeia e ministru din năuntru al casei și bărbatu ministru d'afară. Dacă dar femeia or fata are drepturi numai, în casă, și nici o grijă, nici o datorie, atunci e moartă de vie și nu poate nici să facă pe soțu s'o iubiască, nici să-i fie deplinu credinciosă nici să poată 'ntemeia o căsnicie statornică și fericită Felul căsătorii d'adi din Rumânia dete naștere, născoci, moartea de vie a femeii, disprețu, receală, fățarnicia și părăsirea ei de soțu ăis leguit : un putregai gătit ca o păpușă și suliminit ar putea ăice gurele rele ! Lenea omoară totu ce e bun, mare și sfânt în om și în femeie ; ea le poruncește să se dădea la grășeli și la nelegiuiri ; ea le slăbește mintea, onoarea carac-

terul, 'ntelepciunea și omenia și le umple sufletu de turburări nesfârșită și de nenorociri. Când o vești pe femeia lucrând pe cât poate după vîrstă și plăcere, ți-aduci aminte de părinți, bani și de creație; când o vești tăvălindu-se 'n lencvire, 'n distrăbălări și 'n mândrie (lucs, 'ți trăsnește prin cap ce curse sē-i pui ca s'o desfrîndi, s'o umilești, sē-i strici numele bun, purtarea, casa, tigna, mulțumirea și fericirea cuibului ei, lucru la care n'ar consimți, de nar fi molipsită trupește și sufletește, prin lene. Inceputu nenorocirilor rumânci și rumâncuți, li se trage din lene, din ne mândria de sinele și din ne iubirea părinților pe lângă care sē mai vîrfuește lipsa de rușine și credința că ele fiind *scump îmbrăcate, cu or ce preț*, sînt și ajung fericite. Dar când maturitatea le șoptește la ureche, cât de greșite sînt, atunci ca nădejde, le mai rămîne o neagră și veșnică mîngăiere, cu care sē 'nvălesc dîlnic, stînd înfășurate de vii ca cu giulgiu morței, deși de ochi lumi zîmbesc, mai rîd, mai spun, mai sē laudă, în sē vorba fisionomistului ales din Franța, *E. Monton, sufletu și corpu au aceeași limbă, adică de surda sē prefac, pentru ca ochiu ager le prețuește ee stnt și ce au fost.*

Gr. M. Jipseu

București, 1888 Faur

Chemam Moartea!

Chemam in tot de'auna moartea!
 Și'o așteptam ca să mă iea,
 O așteptam ziua și noaptea
 Ea însă nu venea.

Acum când te cunosc mai bine
 Iubit'o, nu-o mai chiem pe ea;
 Căci te iubesc și tot la tine
 Um' ie gîndirea mea!

Vasile Boscu.

VERSURI CERNITE

Fanteste rîmîcã

Dintr'un şir prelung de gânduri când răsai, mă chemi, şi vii,
Sé iveşte 'ncântătoare ochii, mână ta şi faţa.,
Şi atunci cu moartea 'n suflet mă ridic mai sus de vii
Subt atăta mângăiere mi s'adăposteste viaţa
Dintr'un şir prelung de gânduri când răsai, mă chemi şi vii.

O! Ce eşti tu vinovată, păcat al închipuirei?
Dacă haina 'ndolierii puse inima 'mi, când puse,
Dacă te-am cređut o fee când tu eşti făptura firii,
Dacă un surăs din ochii 'ţi plâns amaric îmi aduse....
O! Ce eşti tu vinovată păcat al închipuirii?..

Dacă-ai fost numai muiere pentru mintea mea ce-ai fost?
Când vedeam destul de bine că nu ai de loc vedere,
Cum îmi adăpostii eu viaţa ca 'n ceresul adăpost?
Când simţeam că n'ai simţire cum te am înzeit muiere?
Dacă-ai fost numai muiere pentru mintea mea ce-ai fost?

Te-am iubit... O!.. Dacă soarta omenirii ne 'npăcată,
Hotărăşce pentru unii o iubire adevărată,
Pentru alţii alta rea,
Am fost eu nenorocosul, ai fost tu cea mai iubită
Ce vrei?... N'am avut de unde ca să'ţi cumpăr poruncită,
O simtire ca a mea.

Azi acelora ce caut să te prindă 'n drăgostire,
Le dau dreptul ca să ăică ori-ce-or vrea ca să te mire,
C'are bani-că 'i Dumnezeu....
Dar nu dau la nimeni dreptul ca să ăică vre o dată,
C'ar putea să te iubească c'o iubire adevărată,
După cum te-am iubit eu....

Draga mea fie'ţi de bine, nu mai am nimic a'ţi spune
Pentru că înţelepţeşte vorbele mi-ar fi nebune,
Cum le iau şi cum le iei...
La ideea că p'acolo sunt atăţi băeţi şi fete,

Dacă ți-aș vorbi de mine, zeu ca nucile 'n perete
S'ar brodi așa idei...

Pe om dacă-a făcut domnul
Dintr'un mușuroi de humă,
Mușuroi care d'atuncia.
S'a purtat din mumă 'n mumă...

Dulci iluzii, simțiri sfinte,
Dulce, sfântul vostru-arom!..
Când vă văd cuprinse 'n humă,
Mi-e rușine să 'mî zic om!...

Și vă plângeți minți necoapte, că doi ochi frumoși de fată,
După ce din minți vă scoase v'a mințit fără rușine,
Credând apoi că în corpu 'i veți găsi ce 'n ochi nu cată,
L'ați găsit ca 'n adâncime de minciuni scârboase pline...
„Te iubesc întreaga viață“ când ți-a spus sburlindu'ți părul,
Ce te plângi că mincinoase i-au fost vorbele ei bune?...
Cum pretinzi ca să cunoască omenirea adevărul,
Când și ochii sîi, și corpul, viața sa e o minciună...

Piedică n'avuși voința, n'ai avut-o nici o dată
Ce opritute-a a răspunde la iubire-adevărată?
Peste tine partea 'mî dreaptă, de ce azi nu ți se plimbă.
Limbă?....

Dacă-aprinzi în mine focul cel mai tainic, cel mai dulce,
Peste tine a mea gură cum nu'i dași loc să se culce,
Lăsând simțul să viseze, vieți de clipe n'tr'o figură.
Gură?...

Când mi-am început iubirea audeam vorbind de tine
Că ai inimă-așa mare, și într'ânsa atât foc...
Dar cîntînd cu dinadinsul am vădut destul de bine
Că n'ai inimă de loc.....

Și cu toate-acestea lumea spunea o poveste întreagă,
 Că o inimă-așa mare ți-a dat Dumnezeu cel drept,
 Hei... atunci... atunci se vede că de mare ce-a fost dragă
 Nu ți-a încâput în pept...

Dor înveninat de chinuri
 De iluzii îndulcit,
 Invenină-mă în sfârșit...
 Dulce ești și cu veninuri...

Aș muri așa ușor
 Mi-ar părea așa de bine,
 Când mi-aș îngropa cu mine,
 Viața dulcelui meu dor...

Dar

Ce-aș mai suspina de surda, ce-aș mai plânge în zadar?
 Ai o inimă de piatră și a lacrimelor ploae,
 Și ori câtă sbuciumare piatra n'are să se moae...
 Să n'am piept ca toată lumea, pieptul meu să fie-o vatră,
 Cât aș arde-o, cât aș stinge-o... piatra va rămâne piatră,
 Cruce 'nfiptă stai în viața fără viață ce te poartă,
 Inimă de piatră vie și cu 'nsuflețirea moartă
 În cuprinsuri fără margini, cu cărările perdute

Du-te....

Și dacă nu mi-a fost dat
 Să cunosc ce 'i fericirea,
 După ce m'a consumat
 Plânsul și nenorocirea
 Dacă soarta m'are în mână,
 Inecându-mi bunu 'n răv,
 Eu rămân în voea soartei,
 Ea a mea și eu al său...

Soarta... ce aveți cu soarta?
 Voi ce-o blestemați în plângerii....

Ș'o înfrângeți în insulte,
 Când v'ați săvârșit înfrângeri?...
 Mai domol cătați spre dânsa,
 Cum o vreți voi milostivă,
 Când această omenire,
 Toată 'i șade împotrivă?

Te -aș chema iubire earăș,
 Inșă unde ești tu?... unde?...
 Căci din femeesc tovarăș
 'Ți-a fost scărbă a răspunde
 Și feerica 'mî simțire,
 Intâlnește câte-o fee...
 O!... cât te-aș iubi iubire
 Dacă-ai fi tu o femee...

Printre ramurile vieței părăsite și uscate,
 Inima abia 'mî mai bate, inima abia 'mî mai bate...
 Și pe perna nepăsări unde stau culcat în tihnă.
 Văd ah! stolul meu de visuri îmbrăcate în odihnă,
 Văd și galbenele 'mî frunze tăvălite prin țărână,
 Frunze care încropiră tinerețea mea bătrână,
 Iar speranța 'n chip de paseri, zboară și din aripi bate,
 Printre ramurile vieței părăsite și uscate...

Cum trec anii?! Vai! ca vântul prin rățelele de aer,
 Desnădejdea și speranța să incaer... să incaer...
 Și în cine liniștirea împotrivă ar rămâne
 Desnădejdei să nu 'l poarte, nici speranței să nu 'l mâne?...
 Dar când liniștea 'i perdută, și când lacrima 'i uscată,
 Plânge 'n tine tinerețea vremea dulce d'altă dată,
 Și trezit vezi cum îți toarce zi cu zi viața din caer...
 Cum trec anii?!.. Vai! ca vântul prin rățelele de aer...

Toți ce ați îndurat ca mine, o iubire adevărată,
 Toți ce-ați frământat speranța într'o viață frământată,

Toți cari-ați visat vecia în cuprinsuri de o clipă;
De ce vremea voastră nouă pentru vremea veche țipă?...
Vreți să mai clădiți palate, pe-o închipuire vagă,
Iar ca să vă sufle vântul cu clădirea voastră-'ntreagă?
O!... rămași fără de lacrimi, lăsați visul ce vă 'nbată...
Toți ce-ați îndurat ca mine o iubire-adevărată....

De-ați iubit doi ochi albaştri, doi ochi negri sau doi verzi...
Dacă au avut puterea să te piarză și să 'i pierzi,
Dacă ai rămas în urmă cu o inimă de stâncă,
Cum cercați să 'ncepeți earăși ce-ați sfârșit în jale-adâncă!...
Neputințe! Neputințe! Cercați luptă cu puterea,
Când voi ați văzut în luptă și 'n cădere ce 'i muierea....
Ați văzut că ea omoară când desmerdă ș'o desmierzi,
De-ați iubit doi ochi albaştri, doi ochi negri sau doi verzi...

Prea târziu!.. Acum e stînsă din speranță ori-ce schintee...
Nici un gând nu mă mai mână numai cerc nici o idee...
Astă-ți vîd ce le așteaptă teancu de idei și gânduri,
Câte-va mâini de țărână câte-va bucăți de scânduri...
Si când lege e 'n iubire să iubești numai o dată,
Chiar natura altă lege de-ar crea spre-a mea răsplată,
Si dacă-aș vedea un înger de iubire 'ntr'o femeie...
Prea târziu!.. Acum e stînsă din speranță-ori ce schîntee...

Tu ce 'nvingi cu slăbiciunea multe din puteri femeie...
Azi oînd un dispreț de moarte dau în trupul tău de fee...
Azi când te urîesc amarnic mortăciune de făptură,
Te urîesc c'ai fost în mine ce-ai născut întâia ură...
Azi de pe marginea groapei care moartea 'mi pregătește
Stors de lacrimi, de blesteme în zadar ochiu 'mi silește
Să mă 'ntorc spre tine iărăși... mintea 'mi stinge a ta schîntee,
Tu ce 'nvingi cu slăbiciunea... O! femeie... O! femeie!..

Printre ramurile vieței părăsite și uscate.
Inima abia 'mi bate, inima abia 'mi mai bate...
Și pe perna nepăsărei unde stau culcat în tihnă

Văd ah ! stolul meu de gânduri, îmbrăcate în odihnă,
 Văd și galbenele 'mî frunze tăvălite prin țărână,
 Frunze, care încropiră tinerețea mea bătrână...
 Ear speranța 'n chip de păsări zboară și din aripi bate.
 Printre ramurile vieței, părăsite și uscate !....

Demetru Demetrescu

București 1888 Februarie 12.

Istoria unei blănii de Urs

Intr'o ȝi, ne aflam mai mulți prieteni la pictorul X. Intr'e alte lucruri ne frapă mai pe toți o frumoasă blană de urs așternută înaintea patului său.

De unde ai aceasta blană îl întrebaram noi ? A ! e o istorie întreagă cu dînsa ne răspunde el. Pentru mine ea are o valoare foarte mare socotind spaima ce mi-a tras stimabilul ei proprietar. Nu cumva l'oi fi împușcat tu ? Te știm bun pictor, nu însă și vânător.

Și da, și nu ! sau mai bine ȝis, sa ucis singur. Ce fel ? strigărăm curioși ! Ea povestește și nouă cum sa întîmplat aceasta sinucidere.

Era în vara anului 1862 ; vedeți bine dar că e cam de mult ; eram prin urmare tânăr și la începutul carierei mele ; pe atunci culorile pentru pictură nu se vindeau ca aȝi în tuburi mici de plumb, ci în niște bășicuțe de piele. V'o spun aceasta, fiind-că stă în legătură cu întîmplarea morței ursului, ce mi-a lăsat cadou frumoasa sa blană.

Era ȝisei într'o frumoasă ȝi de vară, cînd fiind la una din moșiele ce unchiul meu B. are la munte, luaî paleta și șevaleul și plecaî prin munți ca să pot lua câte-va schițe după peisagele ce ce le-așî fi găsit mai frumoase. Tocmai mă așezasem și începusem schița unei pozițiuni cînd auzind un sgomot ușur mă întorsei să văd ce era. Incremenii !!!

Un urs cât toate ȃilele Venea spre mine cu gura cãscatã și rădicat în douã picere.

Vã închipuiți lesne cã n'am așteptat de loc, ca sã fiu mângãiat de labele acestei dihãni, ci pãrãsindu-mi toate lucrurile o luai la fugã, și mã vãrãi în scorbura unei stînci, unde putui intra cu înlesnire, grație formelor mele așa de subțirele. Ursul se luã dupã mine voi sã intre și dînsul, însă fiind mult mai mare și gros nu reuși sã-și vãre nici mãcar capul. Mormãi cât va în semn de ciudã, și vãdînd în fine cã nu 'și va putea gãti din mine prînzul închipuit, plecã. Incepu atunci sã mai respir, fãrã însă sã mã bucur de tot cãci mã temeam sã nu-î dea de gãnd sã se ascundã sã mã aștepte pînã ce-oi eși și apoi sã mã 'nhațe. Dupã cãte va momente eșii puțin din gaura mea sã vëd ce se fãcuse protivnicul. El se întorsese deja la locul unde 'mã lãsasem lucrurile, privi puțin tabloul ce schitasem, apoi incepu sã'l lingã. Miserabilul, nu 'mã respecta de loc munea, cãci dintr'o singurã linsãturã șterse tot cea ce lucrasem, se vede cã-i plãcuse de minune gustul vopselei cãci dupã ce linse bine pînza se întoarse la paleta și la ghiozdanul cu bãșicuțele cu culori pe care nu le cruțã de loc și le mîncã pînã la cea din urmã. Nu trecu însă mult, și lãcomia îi dete de cap, cãci abia terminase de mîncat ultima bãșicuțã cu carmin, și-'l vãzui rostoglindu-se și urlînd de-ți rãdica pãrul în cap. Nenorocitul! se otrãvise mîncãnd vopsea cãci parte din culori erau compuse cu principii veninoase, dar pe care dulci la gust, le luase drept, miere, smîntînã sau cofeturã.

Cînd îl vãzui cã numai mișcã alergãi în sat, luai o cãruțã, și-l dusei acasã, unde pusei de-l jupui, luîndu-i blana care nu e decãt aceasta pe care o admirați acum.

Iatã dar cum, grație vopselelor mele, am scãpat de a fi digerat de stomacul unui așa teribil mosafir, procurîndu-mi fãrã multã osteneala, dar cu multã spaimã, frumoasa sa blanã, Natural, cã rãserãm cu toți de aceasta tragi-comicã aventurã a pictorului nostru.

It. Bessarabescu.

Schite din provincie .

VISITA

D-na B... vine la Doamna și Domnișoara X....

După exordiul obișnuit vorba se închează.

Doamna X. Și cum îți spuneam o pății cât de bună. Ti-căloasa de Mariță a luat-o la sănătoasă cu două lingurițe de argint. Să le bată Dumnezeu de slugi. Numai necazuri... Dar cu licheaua de D... ști ce ni s'a întâmplat?..

Domnișoara X. O halima întreagă.

Doamna B. Ce spui!...

Doamna X. Inchipuieste'ți : îmi scrie două scrisori că o să'mi împuște fata, pe bărbatul ei și se împuște și el dacă nu i-o dau lui de nevastă.., Mai bine s'o văd moartă.

Și aci Doamna X. care 'i plăcea să spună că fata ei este cea mai bogată și cea mai frumoasă, ca să mărească importanța aduse svonul acesta mincinos până la urechile Doamnei B... sigură că acest svon îi va fi răspândit în toate casele.

Urmă o pauză Doamna X. fără a fi vădută, după cum se cere obiceiul, strecură o droae de chei în mână Domnișoarei X. și pentru a nu lăsa să se bage de seamă această mișcare începu repede vorba din nou dar Doamna B. îi luase înainte ;

B... „Te rog nu te supăra cu nimic“ apucă să dică ea sculându-se pe jumătate după scaun la aușul zornetului de chei dar Domnișoara X, le și luase râdând și moțând ușor din cap.

Doamna X. Ce mai ala bala prin gazete ?

Doamna B. In crima din strada Dionisie se caut omoritori.

Doamna X. Ce fel?... noi am aușitără că chea de la casa cu bani s'a găsit la un hoț în jobenul pălăriei...

Doamna B. Aș... de unde... or fi vorbe...

Să adusără dulcețele.

— De ce v'ați mai supărat madam dragă ?!

— Aș... ce supărare ?

— Merci

— Pentru puțin.

Vorba se împuțină, Dna B... se ridică se plece. La scară o aștepta trăsura sa mare cât o corobiă cu două mârțoage de cai. Se trânti cu importanță pe pernele prin ruptură cărora se vedeau eșite șuvițele umpluturii... mârțoagele se opintiră și trăsura se puse în mișcare :

— Mână încet bătaiosule o se'mi omori caii...

LA SERATA

Lumină în toate odăile... Doamna M... dădea o serată dansantă. Invitații se porniră rânduri... rânduri... La dreapta pe canapea stă Doamna și Domnișoare X... alături Doamna și Domnișoara O..., apoi Domnișoara Z. o figură comună, limbută, afară din cale și afară din portul său femesc în manieră slabă și pițigaiată la vorbă pe scaunele mai retrase un căpitan, un sub locotenent și Domnu D... cel cu împușcătura Doamnei X. În sfârșit se arată mai târziu în ușa salonului și Boer Savu M... cu fiul său.

Apropos... Boer Savu... Ce mutră hazlie... sgărcit simplu, vulgar la vorbă, cu chiu cu vai fiul său îl făcuse să 'și cumpere o pereche de galoși.

— „Te duci pe la unu, te duci pe la altu îi dicea fiul său „la cucoana Safta, la mătușa Rița. și e urât pe vremea asta , noroioasă se le spoști scândurile...”

— „Taci tu... că ești prost... O se veți peste câte-va zile „se arată țanțoș înaintea fiului său, suflându-și nasul cu ceremonie și arătând în picioare galoșii cei noi. Dar fundulia Boerului Savu nu ținu mult. Se duse la un loc și lasă galoșii afară. Când se întoarce, ia 'i de unde nu e.... Această pradă îl necăji peste măsură cu toate acestea își cumpără alții

Și acum, când se arată poffitul dela serata Doamnei M... la ușa salonului, nimeni nu băga de seamă că înainta cu galoșii semănând urme de noroi pe scânduri.

— „Dar bine tată“ dise fiul său după ce băga de seamă ai uitat galoși „în picioare...”

— „Taci tu.. că ești prost Nu cum-va ai gust să mi 'i fure ca p'ailalți ? și boer Savu pentru ași mai desgreuia talpile de noroiul clisos bătut de două trei ori din călcăe. Să încep jocul. Domnul D... nici nu jucă cu Domnișoara X. de mare dor ce avea să se înpuște pentru dânsa ; ear căpitanul de amoretat ce 'l credu și pe el Doamna X. de fica sa, fi veni rău când vedu că nici nu se gândea s'o ia la joc.

Trecură la idei fugitive.

— „Pe cine iubesc eu ?...“ întrebă Domnișoară X. și trase cartea.

Cade nepastea pe bietul D... Doamna X. ședea la cap, vorbind își dă în petec. Domnu D... care compunea și versuri trase curtea după cum îi venise rândul și întrebă : Cine iubeste poezia ?... să nimeri la Domnișoara X.

Doamna X. Ce să potrivește... Lataratură fi mai lipsea...

Și cu ochii înecați în sbărciturele feței măsură de sus până jos pe D... dar spusese adevărul. Habar n'avea Doamna X. de poezie. Dacă dădea peste vrea una. își acoperea borcanele cu dulceață și 'i era biiiine.

Trăsura, trăsuură.... Case, caaaase.... Dar lateratură...? Auți lateratură....

LA THEATRU

A doua zi era anul nou, și ca de anul nou Boer Savu n'avu încotro să scoată și el de unde-o fi, de unde n'o fi douăzeci de lei pentru lojniță la theatru. O dată era Sf. Vasile într'un an.

Să apropiară ceasurile șapte. Boer Sandu se plece și mai mult nu.

Nu vrea el s'asculte pe fiul său care 'i spunea c'or să aprindă lămpile, nu vroia să-l asculte când fi spunea că sunt prea mulți inși pentru patru scaune câte erau în loje.— „Taci tu.... că ești prost....“ Și boer Sandu cu cocoana Aspasia, cu Petrișor, cu Costea, cu Pavel, cu două slujnici, cu câțel

cu purcel, năvăliră la intrarea teatrului. Clae peste grămadă încăpură în loje. Cucoana Aspasia cu doi copii pe genuchii pe un scaun pe altul, de-abia încăpându-l locul de burtos ce era sta țăntos Boer Sandu pe al treilea feciorul cel mare al Boerului care îmbufnat nu soisn să 'și ia nici o dârloagă pe genuchii, cel din urmă scaun încăreat cu blana cucoanei, paltoane, paltonașe, broboade, o iaca și alte mărunțișuri.

— „Să le dăm tată la garderob“ îl sfătăi fiul său.

— „Taci tu, că ești prost... Ce garderop?...“ Cu chiu, cu vai se aprinseră lămpile toate. În loja de alături D-na și D-șoara X. cu D-șoara Z. Era prea cald în sală Boer Savu își scoase gherocul. și rămas în vestă.

Vădu în stal un datornic... Destul de tăricel. îl strigă și 'i aduse aminte... Lumea isbucni în răs. Cucoana Aspasia în sfârșit își scoase din piclor gheata care o strângea.

Să ridică coriina.

Să juca o comedie satiră localisată: *Focul la Gimnasiu*.

Iu fundul scenei stă luminată peste măsură o parte din decor. Un actor cu părul vălvoî, ochii beliți și vocea înecată să opri lângă sufleur :

— „Domnilor... Domnilor... foc la gimnasiu“ strigă el“

„Atâta așteptă Boer Savu.... atâta aștepta D-na X..

— Tiii... nenișorule“ răcni Boerul „sărăcuțu de mine „Doamne, prăvălia mea, povarna mea, lângă gimnaz.“

— „Casele... casele., îndrugă Doamna X. ca percută de pe lume.

Trage Domnișoara Z.... de D-na și D-șoara X. care o luau la sănătoaca.

Trage feciorul boerului Savu de boer, de cucoană, de slujnicî carî 'și rupeau ghiăturile pe scări....

Zadarnic....

— „Tii... nenișorule... prăvălia, povarna mea lângă gimnaz...“

— „Casele... casele... și caaase.....“

Maior Demir Antonescu

NOTIȚE LITERARE

D. Nicolae Crețulescu, Anatomia Descriptivă.— D. V. A. Urechie, Notițe despre Slobozii.— D. Ionescu-Gion, Entuziasmul în trecuta generațiune.— D. D. Teleor, Flori de Liliac.— D. Stoienescu, Zile Negre.— D. Wolf Abasohn, Resignațiunea.— Revistele „Memoria” și „Farul Tinerimii.”

Cu toată frământarea și distragerea spiritelor, care ține în suspensiune întreaga noastră activitate intelectuală, avem totuși de înregistrat apariția a diferite „opere literare și științifice.”

În ceea ce privește operele științifice, trebuie să observ de la început că ele se mărginesc în luna aceasta la foarte puține lucrări de merit.

O singură lucrare: volumul al III-lea din „Anatomia Descriptivă” a D-lui Nicolae Crețulescu merită a atrage atențiunea lumii științifice din țara noastră.

Opera D-lui Crețulescu este o prefacere completă a unei vechi edițiuni de la 1886, și pentru ca să ne putem da seama de valoarea ei științifică, este destul d'a ne reamemora faptul că ea este cea mai bună carte de „Anatomie Descriptivă” pe care o recomandă profesorii facultății de Medicină din țară și cea mai căutată de studenții noștri, din cauza clarității și amănunțimei.

Cartea D-lui Crețulescu se impune în primul rang, prin metoda și seriozitatea cercetărilor sale; d-sa enumeră, dezvoltă și întrebunțează tot ce autorii și experiența științei medicale a spus până astăzi, fără ca să împedice libera dezvoltare și priciperea materiilor, prin citațiuni de nume și de buletine medicale care distrag atențiunea și împiedică înțelegerea cărților. Departe de pedantismul științific, D. Crețulescu n'a urmărit dorința „da părea” cât mai mult idealul practic „d'a servi tinerimii studioase.” În aceasta constă tocmai, valoarea și meritul orî cărei opere pedagogice, destinată la instrucțiunea altora. „Fără de pedantismul științific” a fost în tot d'eauna căutată în operele lor didactice de spiritele serioase și capabile.

D-nu Maiorescu de asemeni, în „Logica“ d-sale întrebunțează acest sistem.

În al doilea rang scrierea aceasta se deosebete prin stilul lămurit, scurt și inteligibil pe care l'a întrebunțat autorul. Nici o desvoltare, nici o frasă, nici un cuvânt inutil sau de pristos. Bogăție de fapte, complectitudine în materie, cât voiți, dar economie în stil; tot ce este util, nimic din ce nu este de cât frase și cuvinte goale: eată care poate fi cea mai justă și cea mai generală apreciere a „*Anatomiei Descriptive*“ a D-lui Crețulescu.

O altă carte de valoare științifică este scrierea D-lui V. A. Urechie *Notițe despre Slobosii*.“ În această opere ca și în „*Pagine răslete din istoria țerei*,” citită la Societatea Geografică Română, D-nu Urechie, dovedește aceeași cercetare neobosită și stăruitoare, care nu părăsește un singur moment pe veteranul profesor al universității noastre.

Trec la producțiunile literare din luna aceasta.

Incep cu o „scriere“ care prin conținutul său ține mediul între cercetare științifică și lucrare literară, așa că poate marca cu succes tranziția de la știință la literatura proprie zisă.

Voiesc să vorbesc de cartea D-lui Ionescu Gion intitulată *Entusiasmul în treenta generațiune*, conferință ținută la Athe-neul român.

Conferința D-lui Gion coprinde o mulțime de vederi adănci și juste. Subiectul chior pe care și l'a ales și are valoarea sa și constituie o idee fericită și ingeninoasă. Când zici „Entusiasmul din generația trecută“ pare că auzi un protest sau o asuzare foarte dreaptă contra *blasării sufletelor și nepăsării molatice* a generației de astăzi. D-nu Gion însuși observă că dacă reamintește entusiasmul generațiunei trecute aceasta este că astăzi entusiasmul este o virtute necunoscută. D-sa enumeră o mulțime de fapte istorice din viața trecutei generațiuni, în care aventurile entusiaste săvârșiseră opere gigantice, fapte d'abia de înțeles pentru mintea multora. D-sa vorbește de mișcările entusiaste a românilor din Ardeal. De aventurile patriotice și entusiaste a Moldo-Românilor din epoca renașterii noastre naționale, cari întreprindeau un adevărat apostolat pe

lângă curțile străine, spre a căpăta țerei emancipațiunea, un ierea principatelor române, și îndeplinirea visurilor lor patriotice. Intre entusiastii acelei generațiuni, D-nu Gion mai prenumără cu drept cuvânt pe bătrânul Rosetti, și pe D-nu Exarcu care a reușit să asigure viitorul Atheneului român, numai grație entuziasmului și credinței sale stăruitoare!...

Alături de vederile, de faptele, de cercetările istorice, pe cari le pune la contribuție. D-nu Gion posedă un stil fermecător, o bogăție de trăsuri spirituale și ingeninoase, de jocuri și cuvinte pline de duh, frase și construcțiuni strălucitoare, care te încântă și te farmecă. D'alminteri, găsec că este un merit încontestabil a D-lui Gion d'a avea monopolul *artei fraselor frumoase*.

„*Flori de Liliac*“ titlul unui volum de nuvele, datorite pene spiritului și simpaticul nostru confrate D. *Dumitru Teleor*.

Ca cestiune de formă exterioară culegerea de nuvele constituie un volum estetic și drăgălaș. In ceea ce privește frumosul titlu al nuvelor, autorul 'l explica printr'o poiesie introducătoare pe care a pus'o în capul culegerii :

In zilelele de sărbător
Iubita spre a'mi fi pe plac,
Punea la pieptu albe flori
Din stolul cel de liliac
.....
.....
.....
Copila care n'a iubit
E azi cu morții în pământ,
Iar liliacul înflorit
Se scutură p'al ei mormânt!...

Cum vedeți titlul pe care autorul l'a dat culegerii sale este oare cum o „*rememorare pioasă*“ a unei răposate.

Deci afară de alegerea de gust trebuie să distingem întrên-sul și delicatessă de suflet.

In ceea ce privește fondul, nuvelele D-lui Teleor ca în tot d'auna sunt niște bucăți scurte, ușoare și spirituale, în care

se resimte adesea cronicarul de gazete. În privința stilului, exprimarea D-ului Teleor este ușoară, naturală și plăcută.

În *Târgul de femei*, d. e. care este o nuvelă cât se poate de frumoasă ca formă, autorul strălucește prin observația spirituală și fină pe care o conține: Ali-Baba un negustor de femei, arată la două pași bătrâni colecțiunea sa bogată de femei frumoase: le prețuește pe fie care în parte, invitând pe vizitatorii săi ca să se 'și aleagă vre una pentru haremu lor.

„Cumpărați, stăpânilor! cumpărați! Dați-mi aur rece și nesimțitor și să vă dau femei vii și fermecătoare care să vă facă fericiți!

Autonul în mod foarte spiritual face pe Pași să răspunde eu nu zîmbet de regret pe buză:

— Noi, am dori să ne vinzi tinerețe!...

— Tinerețe! exclamă Ali Baba, am avut o sticlută mică cu esscuță pentru întinerire....

— Dar! întrebară Turci repede.

— Dar am pierdut'o acum trei-zeci și cinci de ani!...

„*Raluri*“ este o altă nuvelă a D-lui Teleor. O mică poezie în prosă cu totul în sensul scoalei realiste.

Un mic capo-de operă care strălucește prin farmecul și și prin originalitatea sa;

Imi permit d'a o reproduce:

Raluri

Poesie în prosă

Pe la începutul fie-cărei ierni, regulat, îl vedem tăind lemne în curtea noastră. Stânjenii dispăreau în câte-va zile sub fereastrăul său nemilostiv. Mă deșteptam dimineată din somn în zgomotul de:

Hîr... hîr... hîr... hîr...

Și până înnopta de tot, tăia mereu, iar din dinții ferestrăului curgea un fel de tărițe. Părea că 'și rîșnește pâinea de de toate zilele!

Hîr... hîr... hîr... hîr...

Intr'o noapte de iarnă m'am dus la el ca să'i duc ceva.

În casă era întineric, Am ascultat de la fereastra astupată cu hârtie albă și am auzit înăuntru :

Hîr... hîr... hîr... hîr...-

Mi'am zis : Omu ăsta lucrează și noapte, Auzi'l !... Am deschis ușa și am intrat. Tăetorul de lemne, întins p' o rogojină trăgea să moară. Pe gât îi eșeau ralurî înfiorătoare :

Hîr... hîr... hîr... hîr...

Aceasta este îndestul pentru ca să ne dea o idee de valoarea și a acestui nou volum, a D-lui Dumitru Teleor.

Tot atât de plăcut și îmbucurător în sfera această de sterilitate literară, este volumul de poiesii a D-lui *Stoescu* care poartă titlul puțin preveitor ; „Zile Negre.“

N'am nimic de vorbit despre „Zile Negre“ d'acea trec la câte va considerațiunii asupra unei traducțiuni după Schiller, pe care ni'o trimite D-nu *Wolf Abasohn*.

D-nu *Wolf Abasohn* merită cele mai căldurose și vii mulțumiri pentru însărcinarea spinosă ce-și a luat'o, d'ane a da un *model* dintr'un classic, precum este „Resignațiunea lui Schiller.“

Intențiunea și buna-voință în sine, este un merit, dacă nu chiar o virtute. și este de datoria orî cărui critic imparțial d'a ține cont de dënса.

Însă, autorul traducțiunii 'mî pare, după modestele mele păreri, d'a nu fi reușit cu tótă buna sa intențiune d'a ne da' de cât o slabă închipuire a „Resignațiunei“ lui Schiller.

Causa acestei *nereușite* este prea marea grijă și temere care o avea d'a ne da o icoană cât de fidelă și plastică a autorului.

D-nu *Wolf* mărturisește însuși acest fapt în prefața sa prin următoarele cuvinte : „Pentru ca lucrarea să represinte toate frumusețile gândirei măestre a eminentului poet, am tradus'o cât se poate de fidel.“

Aceasta dorință d'a ne da o *traducție fidelă*, aș putea zice *textuală*, sau *tipicală*, a fost vina că D-nu *Wolf* a tradus versurile în modul acestuia pe care 'l dau ca exemplu :

Auch mir hat die Natur
An meiner Wiege Freude zugeschworen

La leagănu'mî și eu bucurie

De la Natură promisie am avut;

Cum vedeți D-nu Wolf, păstrează *măsura vizuelă, proporțiunea plastică a versului, punctuația tipicală*; dar frumusețile gândirei măestre, nu le dă cătuși de puțin. Elle din contra 'mî par că dispore, după un vël nepătruns de obscuritate!...

Spre a termina, 'mî permit d'a spune câteva cuvinte relativ de doă modeste rebiste, cari representă curentul literar a celor mai tineri din generația de astă-đi.

Voesc să vorbesc de mica revistă de un sfert de coală „Memoria“ și de revista „Farul Tinerimeı“.

Cea d'întăiū este o „noătate intelectuală“ pentru țara românească. Ni se asigură că redactorii și editorii ei sunt băeți din classa a III-a și a IV primară.

Cea d'a doă „Farul Tinerimeı“, este de asemenea revista unor tineri frageți, dar ceva mai mari, și după informațiunile ce le am, elevi de gimnasiu.

Mă folosesc de astă ocașiune pentru ca să vorbesc contra unui dispreț nefondat ce se are contra unor ast-fel de publicațiuni.

După mine nu există de căt o singură obiecțiune seriōsă contra revistelor tinerilor studenți: Ca să nu fie o distragere de ea învățătura!...

Imediat însă ce acest pericol nu este de temut, atunci disprețul și opunerea opiniei publice contra încercărilor literare și intelectuale a tinerilor este nu numai nefondată, dar chiar neroadă.

Eu personal, nu pot vedea într'o activitate literară a copiilor de căt frământarea intelectuală, forțarea creierului, cari vor aduce mai târziu omul la perfecțiunea sa. Orî ce om serios și orî ce partisan al progresului, trebuie să se felicite când într'o țară toate clasele sociale, toate breslele, chiar copii de la cea mai fragedă etate, părăsesc smeul și arșicul, pentru ca să 'și îndrepte forțele lor intelectuale spre încercări literare sau științifice. Cu atăt mai mult noi romăni, ar trebui să fim mai fericiți de un așa curent, fiind-că tocmai noi suntem aceia

carî suferim atâtea rele sociale și politice din cauza inculturei generale. Incultura și neștiința îndestulătoare de carte, este una din cauzele primordiale care fac ca frumoasele noastre copiiitori după leguirile franceze, belgice și italiene, splenditele noastre instituțiuni politice, să fie nesocotite, neînțelese și prăvălitate la pământ. Sunt sigur dacă această frământare intelectuală, luată în rês de preținșii oameni serioși, ar fi atât de generală precum aș dori să fie, multe din decepțiunile noastre constituționale, ne ar fi necunoscute.

Acum câți va ani d-nu Chițu, fiind ministru de instrucțiunea publică, luând de mărturie pe Ghoete, striga: „dați-ne lumină, lumină! cât de multă! lumină...

Eată cel mai bun program de învățământ, din care reese toate virtuțile civice și politice într'un stat constituțional.

De lumină, de lupta pentru a mări cercul intelectualității umane, să nu fugim nici o dată... și să nu ne uităm cu dispreț și batjocură pe buze, când vedem că tinerii d'abia eșiți din fașele copilăriei, poartă în suflet idealul desfășurării intelectuale

Mișcarea morală și intelectuală a tinerimei va înălța țara la mărirea ei viitoare, și va indrepta decăderea caracterelor de astă-zî.

Mi aduc aminte că d-nu V. C. Radovici, făcea în privința aceasta niște reflexiuni, demne de atenția tuturor, în prefața eminenței sale traducțiunii după Georges Ohnet:

„Trebuie, zicea d-nu Radovici cu mult bun simț, a face apel la respectul muncii și al independenței în locul iluziilor și apetiturilor de a se înălța la subsistența lor prin mijloace mercenare și accidentale, care sdrobesc meritele adevărate și insultă conștiința publică“. 1)

Eată tocmai idealul, unde după părerile mele vor ajunge acele generațiuni de tineri, carî încep așa de vreme să 'și formeze intelectul și caracterul, și să 'și facă educațiunea minții și a inimei.

În ceea ce privește conținutul foitei „*Memoria*“ n'am a-

1) D. Victor C. Radovici, Sergiu Panin, după Georges Ohnet.

proape nimic de zis. Observ că cea mai mare parte sunt reproduceri. Așa d. e. ved o reproducere a bucăței „*In somn*“ datorită penei amicului nostru d. Demetru Demetrescu, și a drăgălașului *quatrain* „*Patru versuri*“ de talentosul colaborator al „*Recreațiunilor Literare*“ d-nu A. Stroja.

Ceea ce a'și recomanda tinerilor de la „*Memoria*“ este ca să 'și umple coloanele cu producțiuni d'ale lor însuși, așa în cât într'un viitor număr să putem da o dare de seamă mai amănunțită de propriile lor forțe

Revista „*Farul Tinerimei*,“ ne permite a intervedea băeți de talent care mai curând sau mai târziu vor ajunge la o țintă temeinică. Printre încercările șovăitoare și trăsurile nesigure de condeiu putem distinge adesea reflecțiuni frumoase și bucăți passabile. Așa, pentru a cita nume, văzuî în numărul 1 al revistei o poezie intitulată „*Anul Nou*“ de Ilie Ighel care se distinge printr'o observațiune originală și noă, printr'un protest contra „*stărei de miserie și opulență*“ din viața socială.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tănărul poet descrie un palat splendid în care se dă un bal lucos, și alături un bordei în care o bătrână moare de foame și de frig. Poezia se termină cu observația originală și spirituală :

Iar în ziua următoare prin jurnale se lățise

Cum că balul boerimei fuse ne mai pomenite...

Printre știri din capită d'abea unul îndrăsnise,

Să anunțe că 'ntro stradă morți de frig doi s'a găsit

Constat la tănărul Ighel multă inimă și multă compasiune pentru miseriile secolului, ceea ce este un gagiu că poeziile sale vor fi de un folos oare care în viitor. În ceea ce privește forma, ele lasă încă foarte mult de dorit. Ceea ce 'i lipsește cu desăvârșire d-lui Ighel este o direcțiune sănătoasă și sigură. Dar, în sfârșit, timpul și stăruința face toate !...

Al doilea poet al revistei e d-nu N. Moțoc, care dovedește mult talent în versurile sale.

Ceea ce 'i de regretat la dânsul este puțină cultivare și puțină școală, fără care un talent, este un copil născut neviabil.

În ceea ce privește proza am găsit în d-nul C. A. Bacaloglu, un tânăru plin de viitor. Bucata sa „Nostalgie“ și Ninge Ninge“ deosebesc un condei viril, și un stil concis, natural și eurgător, care prevestesc un prosator de merit.

Bucățile de prosă, a d-lui Ighel, nu sunt la înălțimea versurilor sale.

Sfârșesc, răsfoirea cărților ce le am pe masa redacțiunii, cu încrederea că în numerile viitoare voi avea de înregistrat mult mai multe producțiuni meritoase,

Constantin Crișian

Monologul unui Giovină

Ce dracu !!.. și bărbierul ăla de numai vine ?

Ma face să-l aștept prea mult, și mușterii așa mulți știu că n'are !!.. Incolo, sunt ca și gata, frac nou, ghete de lac, cravata albă, parca 'și fi un ginere.... Să-mi mai arunc înc'o dată ochii 'n oglindă... Bravo !!.. da bine-mi vine !! perfecțiune bine. Știi c'o să fac furori la balul ăsta ?

Al dracului bal !! (zimbind) de opt zile de când numai pot dormi, cu gândul la el !... Ce vrei ? când mă gândesc c'o să'mi întâlnesc acolo tot ce București are mai elegant și mai nostim, să mai văd înc'o data ochii cei negri și plin de foc, ai Domnișoarei Sofi ori pe cei doi Chernoni Ofelia și Henrieta S. să spun drept că mă apucă un neastâmpăr, și-o insomnie că mi-e imposibil să mai închid ochi, mă svăreolesc, mă scol, iar mă cule ! ași ! de giaba ! imposibil !

Ce mai curte-mi să le trag ! N'o să le slăbesc de loc.....

Ei....? Dar feciorul meu numai vine cu bărbierul!...

Ce-o fi pățit? De sigur că s'a așezat la conversație cu cine-va. Poftim! afurisite slugi!! Când ți-e mai zor, te lasă 'n drum! și nu mi-ar fi necaz dacă nu s'ar odihni destul după amiază când nu sunt acasă. (Se uite la ceas). E cam târziu ce e drept, dar buna cuviință cere să nu te duci cum s'a inserat.

Si sunt așa de nerăbdător să văd pe Fifi!!.. Dar dacă 'mi-o zice să dansez? Aș! nu cred, știe ea bine că nu dansez de și căț!-va din prieten! i'au spus că am cheltuit peste 200 fr. ca să 'nveți fără însă să reușesc a putea, să 'nvărtesc măcar un vals. Ah! valsu!! visul tuturilor fetelor! el le se-duce!... și nu știu zău pentru ce? Nu pot înțelege ce pot pricepe din a se învărti în jurul salonului trecânduși ast-fel pe la nas, mai repede ca trenul fulger.....

Dracee!!!.. dar ce o fi făcând bărbierul ăla de numai vine? și nici fecioru nu se 'ntoarce să-mi spue la un fel. Mi se pare că o să fiu silit să mă rad singur, și asta nu-mi convine de loc, căci nu mai m'am ras nici o dată singur. Să mă duc eu la bărbieru?? Nici asta nu se poate căci mi-ași umple pantalon!.. Trebuie să mă rad singur n'am încotro, căci sa întârziat grozav. (își așează un servei la gât)... Ce caraghios îmi vine!!!! Parcă sunt un buquet de flori întrun cornet de hârtie..... (Se uite cu atenție în oglindă).

Eeee!!.. dar ce văd?... mi se pare că sunt cam roș după urechie? Ce dracu să fie? Ia să frec cu servetul, poate să piară (freacă cu servetul), Dracee!!! asta e buton curat! Ce mă fac eu? Toată lumea la bal are să mă arate cu degetul zicând: Vezi pe D-lu ăla cu buton după urechie?? și asta nu-mi convine de loc.

Dacă ar fi venit bărbierul mi-ar fi putut fi de folos; căci el se compricepe la medicină.

Dar dacă nu m'oi mai aduce ce-ar fi ?

Ce idee ??... Toate cucoanele și fetele mi-ar cere socoteală mâine; Si de ce nu m'ași duce, dacă-i vorba să mă distrez ? E mai bine să rămân acasă să mă privesc în oglindă în loc să mă oglindesc în ochii acelor ce ador ??

Numai afurisitu ăla de bărbier să mă facă să perd balul... Toate ca toate, dar butonu ce fac cu el ? Mi se pare că sa mai și mărit: Cum o să merg cu el la bal ? ar trebui să nu știu cu mâna batista la ureche, și toți întreba curioși ce am, mai ales Fifi, care-i așa de m'ar curioasă.....

Ie imposibil să mă duc ! Dureros dar ce să-i fac, dacă soarta mă condamnă ; se vede că n'am noroc și pace. (plânge).....

Ce plângi Jenică ? fi bărbat... Ce regreti ? un bal. Calmeazăte și gândeștete puțin... Cine-ți garantează că balul ăsta o să fie așa de splendid cum 'ți-l închipu-ești ! Aduți aminte pe cel de anul trecut că n'a fost așa grozav. Sa vorbit prea puțin de el. Lasă gloria ta nu va pierdă nimic și toate damele o să te roage să le recitezi versuri, căci nu de geabă ești tu poet, să le declami ceva, și tu nu ai nimic pregătit... Așa e foarte just ; neducându-mă însă, imi văd pe Fifi, pe Henrieta etc... Hei ! dar ce așa mare lucru de ele ! Sunt prea frumoase nu e vorbă, dar frumoase ca ele se pot găsi foarte ușor ; și mi se pare că numai eu le găsesc frumoase, căci am auzit pe mulți zicând că dacă n'ar fi tinere n'ar fi nimic de ele, și la urma urmelor nici aceasta nu se știe. Cine dracu poate ghici vârsta fe-

meilor !! S'a inventat atâtea ape și dresuri, ca bătrânețea poți s'o faci tinerețe, mai tinerețele decât tinerețea încă. Deci nu trebuie să le regret așa mult.

Dar vezi că acolo o să mai și altele cărora le-ași putea face curte, și poate chiar captiva !... Ei ! dar la ce bun să rănesc așa multe inimi ? Unde să le mai pui atâtea conquiste ; ? Statul sunt sigur nu-mi va da nici un otel unde să le instalez ! Atunci dar ce e de făcut ?

Atunci ? Scoate-ți servetul de la gât Jenică și dute de te culcă mai bine.

Da ce aud ? Trebuie să fie bărbierul. Să-i spuî că nu-mi mai trebuie ! (Intră servitorul și-i dă un jurnal). Ce văd un jurnal ? Așa !!! 'acum pricep eu de ce a întârziat atâta ! Cine dracu putea să-și inchipuească că o să se întâmple astfel ? Eu iam zis : Dute de-mi adu pe Ghiță bărbieru, și el, neauzind ! bine, a alergat pe la toate kioscurile de jurnale să-m caute pe Ghiță berbecul. Acum chiar dacă ași voi să mă mai duc la bal, mi-e imposibil căci e foarte târziu.... Ce serviciu mi-a făcut el fără să vrea ; căci să ne inchipuim că bărbierul ar fi venit ; el m'ar fi dat atenție la butonul de după urecheie, ași fi plecat vesel, pe drum butonul s'ar mai fi mărit, la bal fie care m'ar fi arătat cu degetul, bufnind de răs, și mâine poimăine, toată săptămâna, toată luna poate ai fi auzit prin saloane : Vă aduceți aminte de tânărul cu butonul după ureche ?

Ce rușine !! Îți mulțumesc oglinda mea, și ție feciorul meu care-ați făcut pe Jenica să scape de-o mare rușine.

Sub. Locot. G. Al. Basarabescu.